

REGIONAL UDVIKLINGSPLAN 2012

Status – et dynamisk dokument
om samarbejder mellem region og kommuner

Senest opdateret 5. september 2012

I notatet er redegjort for igangsatte projekter/aktiviteter til realisering af den regionale udviklingsplan. Det bemærkes, at de nævnte projekter er nævnt som eksempler på aktiviteter. Oplysning om alle projekter kan indhentes hos de nævnte teams, afdelinger eller projektgrupper.

Alle kommuner, som er direkte involveret i aktiviteterne er nævnt. Opdateret oplysning om kommunale nøglepersoner kan ligeledes indhentes hos de nævnte teams, afdelinger eller projektgrupper.

I oversigten skelnes mellem indsatser der er:

- ▶ i støbeskeen
- ▶ i gang
- ▶ gennemført

Der regionale Udviklingsplan, RUP for Region Midtjylland 2012 er vedtaget endeligt af Regionsrådet den 20. juni 2012. Den kan ses på www.rup2012.rm.dk

I det følgende er redegjort for status for gennemførelsen pr. august 2012.

Hvert indsatspunkt er hos Region Midtjylland organisatorisk forankret i 'en organisatorisk enhed (typisk et team, en afdeling eller en tværoorganisatorisk projektgruppe). Denne enhed har det daglige ansvar for den konkrete indsats, herunder ansvar for at involvere andre relevante videnpersoner/enheder.

De nævnte teams kan kontaktes for yderligere oplysninger. Kontaktoplysninger på teams på www.rm.dk.

RUP-teamet:

Dorthe Selmer, dorsel@rm.dk, 87 41 11 40 og

Anne Justesen, annjut@rm.dk, 87 41 11 42

kan bistå med koordinering og står til rådighed ved spørgsmål eller bemærkninger i forbindelse med RUP'en og gennemførelsen heraf.

Henvendelse kan desuden ske til vicedirektør *Lars Vildbrad*, larvil@rm.dk, 87 41 11 00

RUP som værktøj til indfrielse af visionen

Væsentligt for indfrielse af visionen	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:
Det tætte samarbejde med kommunerne opretholdes både på projektplan og i relation til RUP'en som den paraply, der sikrer helhed og sammenhæng i indsatserne.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kommunaldirektørnetværket har vedtaget, at den administrative styregruppe vedr. RUP fortsætter sit arbejde med tæt samarbejde med regionen om at gennemføre RUP'ens indsatsområder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunaldirektørnetværket omfatter alle 19 kommuner - I Administrativ Styregruppe vedr. RUP deltager Ringkøbing-Skjern Kommune, Horsens Kommune, Viborg Kommune, Syddjurs Kommune og Skanderborg Kommune samt KKR
Der opbygges tæt samarbejde med relevante aktører i de enkelte indsatsområder om konkrete projekter.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Anbefalinger til specifikke parter er sendt i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP ▶ Høringsvargivere er takket for engagement og de der har givet tilsagn om samarbejde er stillet i udsigt at regionen vil kontakte dem herom 	
Anbefalingerne fremføres løbende efter behov.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Anbefalinger til specifikke parter er sendt i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP ▶ Anbefalinger fra RUP-forslaget er fremført i forbindelse med bl.a. landsplanredegørelse 2012 	
De bærende samarbejdsprincipper fremføres løbende efter behov.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Budskabet omkring styrkepositionerne er bl. .a fremført i indspil til landsplanredegørelse 2012 	
RUP'en inddrages i alt strategi- og politikformulering på en måde, der afspejler RUP'ens budskaber i deres helhed.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ordrette referencer og principper fra RUP'en indarbejdes ved alle nye og reviderede strategier og politikker, som vedtages af regionsrådet. ▶ Kan styrkes i forhold til arbejdet med strategier og politikker på andre områder end regional udvikling både i regionen og især blandt de øvrige regionale aktører. 	
Regionsrådet inddrager de i RUP'en vedtagne mål for regionens udvikling i sin repræsentation af Regionsrådet i eksterne såvel som interne udvalgs- og bestyrelsesarbejder	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kan styrkes i forhold til dagsordensudarbejdelse. ▶ Drøftelse heraf kan indgå ved kommende status-opdateringer. 	
Den regionale udviklingsplan er tilgængelig for potentielt relevante aktører	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RUP'en er trykt i oplæg på 3000 eksemplarer og findes på www.rup2012.rm.dk. ▶ Der bør genskabes link fra forsiden af www.rm.dk ▶ RUP'en oversættes aktuelt til engelsk til såvel trykt udgave som til www.rm.dk ▶ RU's hjemmeside kan opbygges med udgangspunkt i RUP'ens indsatsområder 	
RUP'en afspejles i administrationens årsplaner og virke, herunder også i regi af Vækstforum	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RU har indledt arbejde med årsplaner i alle teams relateret til RUP'en, herunder også i relation til erhvervsudviklingsstrategien. Endnu ikke fuldt implementeret ▶ Direktionens ledelse heraf kan styrkes bl.a. i forbindelse med dagsordner til FU og RR 	<ul style="list-style-type: none"> -

RUP som invitation til samarbejde

Under tilblivelsen af den regionale udviklingsplan, RUP har en række regionale aktører været direkte engageret eller virket som inspiratorer i udformningen. Det drejer sig bl.a. om kommuner, KKR, uddannelsesinstitutioner (VUC, VIA, Aarhus Universitet og gymnasierne, Aarhus Tech), Vækstforum, Beskæftigelsesregionen, Dansk Erhverv, GasCon, Horesta, Midtjysk Turisme, Videncenter for Landbrug, Central Danmark EU Office i Bruxelles, Dansk Industri, Karup Lufthavn, Kattegat-komiteen, Aarhus 2017,

Heart, kulturfartaleparter, LAG'er, Danmarks Idræts-Forbund, DGI, Danmarks Naturfredningsforening, Rådet for Bæredygtig Transport, Friluftsrådet og Klimakommission nedsat af Folketinget, Disse og flere parter vil også kunne inddrages i det kommende arbejde med gennemførelsen af RUP'en for Region Midtjylland.

I 2030 er klimaændringerne offensivt varetaget, og vi har omsat udfordringer til nye forretningsmuligheder og samfundsmæssige forbedringer

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
1. etablere et netværk, der samarbejder om klimatilpasningsinitiativerne.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har etableret kontakt mellem Naturstyrelsens klimataskforce og regionerne m.h.p. koordination af skybrudskortlægning. ▶ RM har etableret inspirationsgruppe med frontfigurer i klimatilpasningsinitiativer fra forsyningsselskaber og kommuner i regionen 	<ul style="list-style-type: none"> - KKR, Herning Kommune, Horsens Kommune, Ringkøbing Skjern Kommune, Aarhus Kommune deltager pt. i inspirationsgruppen (samt en række forsyningsselskaber). Silkeborg Kommune er særligt involveret i udvikling af skybrudskort. 	
2. skabe samarbejde blandt flest mulige regionale aktører om klimatilpasning.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM inviterer alle midtjyske kommuner og forsyningsselskaber til konference om kommunernes aktuelle opgave med udarbejdelse af klimatilpasningsstrategi i juni og oktober 2012. Datoer i 2013 er ikke fastlagt ▶ Adm. Styr. vedr. RUP inddrages løbende i at skabe bredt kommunalt engagement i et samarbejde om klimatilpasning. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle 19 kommuner inviteres - I Administrativ Styregruppe vedr. RUP er Ringkøbing-Skjern, Horsens, Viborg, Syddjurs og Skanderborg kommuner repræsenteret – samt KKR. 	
3. finde robuste proaktive klimatilpasningsløsninger. Vi vil afsøge, hvordan forskellige sektors klimatilpasningsbehov kan bringes sammen i større hensigtsmæssige helheder, der understøttes af god planlægning såvel fysisk som strategisk.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dette er blandt det inspirationsgruppen har sat sig for. Indsatsen vil primært ske i dette regi. 	<ul style="list-style-type: none"> - KKR, Herning Kommune, Horsens Kommune, Ringkøbing Skjern Kommune, Aarhus Kommune deltager pt. i inspirationsgruppen (samt en række forsyningsselskaber). 	
4. bidrage til at opnå størst mulig bevidsthed og ansvarlighed for klimaet blandt borgere, myndigheder og virksomheder.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har igangsat udarbejdelse af skybrudskort for hele regionen. Kortet viser, hvor vand vil samle sig ved skybrud og kan bruges til at øge opmærksomheden på kommende udfordringer i forbindelse med hyppigere skybrud. ▶ Nyhedsbrev udsendes til relevante parter 	<ul style="list-style-type: none"> - Skybrudskort stilles til rådighed for alle 19 kommuner. Silkeborg Kommune er særligt involveret i udvikling af skybrudskort. - Alle kan tilmelde sig nyhedsbrevet ved at sende en tilkendegivelse til dorsel@rm.dk 	
5. vedligeholde internationale netværk og derved bidrage til at bringe regionale aktører i kontakt med ny viden og med samarbejdspartnere bl.a. i EU.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM er hovedaktør i clusterprojektet "WaterCAP", som er delvist finansieret af Interreg IVB programmet under EU's regionale udviklings fond. Projektet omhandler klimatilpasning og vand i fem nordeuropæiske lande. ▶ Central Denmark EU Office i Bruxelles bistår RM med kontakter, mødeorganisering mm. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle 19 kommuner deltager i samarbejdet om Central Denmark EU Office i Bruxelles og med adgang til kontorets service. 	
6. deltage i udviklingsinitiativer til afklaring af, hvordan vi kan tilpasse os ekstreme vejr-situationer.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Er en del af det inspirationsgruppen har sat sig for og vil primært ske i dette regi. 	<ul style="list-style-type: none"> - KKR, Herning Kommune, Horsens Kommune, Ringkøbing Skjern Kommune, Aarhus Kommune deltager pt. i inspirationsgruppen (samt en række forsyningsselskaber). 	
7. analysere behovet for drikkevand frem mod år 2100 for derved at tilvejebringe bedre grundlag for beslutninger vedrørende byudvikling og muligheder for lokalisering af fremtidige kildefelter til indvinding af drikkevand i regionen.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Første indledende seminar om de forestående udfordringer er afholdt med deltagelse af kommunerne og Naturstyrelsen i regi af det nystartede GrundvandsERFAMidt. Parterne bakker op om et fælles arbejde med emnet. Første fase er at få et overblik over de forventede demografiske ændringer og lokaliseringsmønstre. Med baggrund i denne analyse planlægges afholdt et nyt møde med aktørerne omkring årsskiftet 2012/13. 	<ul style="list-style-type: none"> - GrundvandsERFAMidt er åbent for deltagelse af alle 19 kommuner 	
8. kortlægge, hvor der er særlige behov eller interesser.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM får udarbejdet skybrudskort som viser særlige risikoområder samt arealer der kan være særligt egnede som buffer / vandmagasin ved store regnskyld. Dette kort stilles frit til rådighed for de midtjyske kommuner. ▶ Andre kortlægninger kan komme på tale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skybrudskort stilles til rådighed for alle 19 kommuner. Silkeborg Kommune er særligt involveret i udvikling af skybrudskort. 	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

▶ alle offentlige og private regionale aktører at indgå i netværk med henblik på at bringe ny viden i spil og derved fremme klimatilpasningsaktiviteter i regionen.
▶ staten at skabe incitament, der fører til løsninger, som kan tage højde for klimaforandringerne, såvel ved renoveringer som ved nyanlæg.
▶ staten at fastsætte et fælles niveau for, hvilken vandstandsstigning der skal planlægges for.
▶ staten at revidere planloven, så kommunerne får mulighed for, eksempelvis i lokalplaner, at stille krav for at varetage klimatilpasnings- og miljøhensyn.

Formidling af anbefalingerne

Anbefalinger til staten er udsendt i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP til Miljøministeriet samt til Klima- og Energiministeriet vedr. vandstand og Erhvervs- og Vækstministeriet vedr. byggeri.

Organisatorisk forankring i RM

Punkt 1-6 og 8 er forankret i *Klimatilpasningsprojektgruppen*

Punkt 7 er forankret i *Miljøafdelingen*

RUP-teamet står for formidling af anbefaling vedr. planloven.
Klimatilpasningsprojektgruppen står for formidlingen af øvrige anbefalinger.

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
<p>9. skabe samarbejde mellem flest mulige aktører, herunder energiselskaber og andre relevante aktører om at nå målet om, at der i den midtjyske region som gennemsnit anvendes 50 % vedvarende energi i 2025 og 100 % i 2050.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Energikonferencen 2. feb. 2012 i Skanderborg afsluttede Energiperspektivplanen for 50 % VE i regionen. Perspektivplanen og konferencen viste, at det er muligt at opfylde RUP'ens mål om 50 % VE i 2025 ved overvejende brug af regionens egne energiressourcer. ▶ Energikonferencen pegede bl. a. på, at der herefter bør arbejdes mere målrettet og struktureret med strategisk energiplanlægning med involvering af kommuner, energiselskaber, fjernvarmeværker og andre regionale og lokale energiaktører. Det forberedende arbejde påbegyndes for alvor i aug. 2012, og projektet forventes sammenlagt at vare i omkring 2 år. 	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt om strategisk energiplanlægning er åbent for deltagelse af alle 19 kommuner. 	
<p>10. arbejde for, at kommuner og region sammen videreudvikler de fælles energiregnskaber til et redskab, der muliggør opstilling af strategiske mål på klima- og energiområdet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Opdatering af kommunale energi- og klimaregnskaber på 2011-tal er igangsat; så kommunerne har mulighed for at råde over opdaterede data på et højt kvalitetsniveau i den strategiske energiplanlægning. Regnskaberne forventes at foreligge færdige til dec. 2012. Regnskaberne indgår i arbejdet omtalt under pkt. 9. 	<ul style="list-style-type: none"> - Foreløbig har følgende givet tilsagn om at deltage i energiregnskab 2012: Favrskov Kommune, Holstebro Kommune, Ikast Brande Kommune, Lemvig Kommune, Randers Kommune, Ringkøbing Skjern Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune og Syddjurs Kommune. Herning og Viborg kommuner har meddelt at de ikke deltager. 	
<p>11. analysere potentialerne for fremtidig anvendelse af biomasseressourcer til energi under hensyn til bæredygtighed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analysen igangsættes i forbindelse med og som et bærende tema i den strategiske energiplanlægning (omtalt under punkt 9). 		
<p>12. aktivt fremme energibesparelser og genbrug.</p>	<p>I forhold til eksterne parter - eksempler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Samarbejde med kommunerne om energiregnskaber (se pkt. 10) ▶ VF-projekt vedr. cradle 2 cradle <p>I forhold til egen organisation:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ RM fremlægger sep. 2012 grønt regnskab for forbruget af el, varme og vand de seneste 3 år. ▶ Agenda21-handlingsplanens mål om samarbejde med GodEnergi er på standby, idet GodEnergi er lukket som led i regeringens energiaftale. Det har betydning ifht medicoteknisk udstyr og sparring om energiledelse. ▶ RM arbejder på Midtjysk Elena forprojekt. ▶ ESCO Silkeborg er i gang (energispareprojekt på regions-hospital). RM har udarbejdet udbudsmateriale til ESCO Viborg og er i dialog om med Regionshospital Randers om ESCO Randers. ▶ AUH Risskov har deltaget i projekt med Waste Power Management. Der var dog begrænsede erfaringer at bringe videre til andre enheder idet affaldsreduktionen var vel optimeret i forvejen. 	<ul style="list-style-type: none"> - - I efteråret 2012 forberedes VF-projekt vedr. C2C med henblik på at mindst 2 midtjyske kommuner deltager. Disse vælges i 2013 	
<p>13. arbejde for omstilling til bæredygtig transport.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Biodieselprojektet under Vækstforum sigter bl. a. på større andel biodiesel i kollektive transportmidler. Som indkøber af kollektiv trafik kan regionen forlange øget anvendelse af mere miljørigtige brændsler. Der arbejdes på en model for øget anvendelse af biodiesel ved kommende udbud af regional buskørsel. ▶ Omstillingen til mere bæredygtig transport understøttes også ved større effektivisering af rutenettet. 	<ul style="list-style-type: none"> - - Alle 19 kommuner deltager via Midttrafik 	
<p>14. vælge bæredygtige løsninger ved ombygning og ny-byggeri. Vi vil efterspørge bæredygtige løsninger, også selvom de endnu ikke er opfundet.</p>	<p>Vedr. byggeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ målsætningen afspejles i agenda21-strategien ▶ RM bygger som udgangspunkt i lavenergiklasse 2015 <p>Vedr. nye løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har endnu ingen erfaringer med efterspørgsel af "ikke hyldevarer". I den tidligere Agend21-handlingsplan hed det "at RM skal indgå samarbejde med leverandører om behov for udvikling af bæredygtige produkter, hvor det er relevant". Dette er ikke videreført i den nuværende, idet der ikke har været eksempler herpå. ▶ Brugerdreven innovation er en del af VF's fødevare- 	<ul style="list-style-type: none"> - 	

	<p>satsning.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ I Ringkøbing K-projektet demonstreres, hvordan en respektfuld fremtidssikret og bæredygtig byudvikling i et kystnært område kan være med til at fastholde og tiltrække beboere i et område udenfor de traditionelle vækstcentre og dermed medvirke til at skabe vækst og styrke i området. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ringkøbing Skjern Kommune deltager i Ringkøbing K-projektet 	
<p>15. fremme initiativer med fokus på at udvikle partnerskaber og styrke samarbejder på tværs af geografi og med relevante aktører i ind- og udland blandt andet for at fremme cradle to cradle som princip.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Indenfor rammerne af en cirkulær økonomiforståelse arbejdes med Cradle to Cradle - for at styrke virksomhederne i at skabe nye forretningsmuligheder på basis af nye produktioner, produktionsformer og forretningsmodeller - muligheder, der matcher markedets efterspørgsel og som samtidigt er bæredygtige. Arbejdet rummer også et fokus på, hvordan kommunerne kan understøtte virksomhederne i denne omstilling. Bestræbelsen er innovation og udvikling ved at bevæge sig fra "øko-rationalitet" til "øko-effektivitet". 		
<p>16. understøtte udvikling og demonstration af fremtidens teknologi og forretningsmodeller med henblik på at skabe yderligere erhvervsudvikling og synergi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ved energikonferencen 2. feb. 2012 blev det anbefalet at igangsætte et nyt rammeprogram vedr. demonstration af fjernvarmeløsninger bl. a. med henblik på at udvikle og fremme erhvervs mulighederne indenfor fjernvarme-sektoren. Rammeprogrammerne varetages af Vækstforum. Programmet har fået anbefaling fra Vækstforum og forelægges for Regionsrådets møde 22. aug. 2012 med henblik på godkendelse og bevilling. Projektet forventes igangsat sep. 2012 og løber til og med 2015. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rammeprogrammerne er åbne for alle fjernvarmeværker i kommunerne 	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

<ul style="list-style-type: none"> ▶ plan- og byggemyndigheder at være opmærksomme på at planlægge og etablere nye byudviklingsområder, så de placeres hensigtsmæssigt i forhold til den eksisterende energiinfrastruktur, og så behovet for energi til eksempelvis transport og varme mindskes.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ staten at arbejde for at sikre hensigtsmæssige rammer for udbygning af vedvarende energi, herunder etablering af nødvendige lovgivnings- og afgiftsmæssige rammer.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ staten at understøtte udviklingen af det danske forspring indenfor vedvarende energi ved fortsat at sikre bedre muligheder for test og afprøvning.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ alle at efterspørge og anvende bæredygtige løsninger.

Formidling af anbefalingerne

Anbefalinger til staten er i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP sendt til Klima- og Energiministeriet samt til Erhvervs- og Vækstministeriet og Skatteministeriet vedr. rammer for VE og til Miljøministeriet vedr. test og planlov.

Organisatorisk forankring i RM

Punkt 9-13 og 16 er forankret i *Cleantechteamet*. Punkt 14 er forankret i *Agenda21 projektgruppen*. Punkt 15 er forankret i *Innovationsteamet*. *Cleantechteamet* står for formidling af anbefalinger til staten. *RUP-Teamet* står for formidling af øvrige anbefalinger.

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
17. ved revision af Region Midtjyllands uddannelsespolitik undersøge, hvordan vi kan understøtte anerkendelse af, at alle har talenter, og at disse bringes i spil. Vi vil vurdere om uddannelsesvejledningen kan justeres, så uddannelsessystemet opleves mere sammenhængende.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uddannelsespolitikken omhandler ungdomsuddannelser. I det igangværende revisionsarbejde arbejdes med talent som et af de tre indsatsområder. OBS på talentbegrebet. ▶ Samarbejde med UU og studievalgscentrene udbredes til stadighed. ▶ Der er gennemført flere projekter, der sigter på styrkelse af overgangene – både horisontalt og vertikalt. ▶ 3 talentprojekter i gang i efteråret. ▶ Hold Fast projektet, søger at skabe 'no wrong door' konceptet til ungdomsuddannelserne f.eks. vha mentorordninger. 		
18. arbejde for nærhed til ungdomsuddannelserne, jf. illustrationen.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dette hensyn indgår med stor vægt, når RM giver udtalelse i f. m. oprettelse og nedlæggelse af uddannelsesinstitutioner og udbud. 		
19. arbejde for fortsat styrkelse af Aarhus Universitets globale position,	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har dialog med Aarhus Universitets Internationale Kontor om, hvordan samarbejdet mellem region og universitet kan fremme universitetets position. 		
20. arbejde for videreudvikling af regionens viden- og erhvervsmæssige styrkepositioner – blandt andet gennem regionalt, nationalt og internationalt samarbejde og netværksdannelse, der fremmer morgendagens forretningsområder og morgendagens styrkepositioner,	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Flere eksempler, herunder kobling af det internationale center på Herning Gymnasium med regionens EU-kontor. ▶ Vil indgå i den kommende handlingsplan til erhvervsudviklingsstrategien. ▶ Vækstforum etablerer samspil mellem videninstitutioner og virksomheder, så uddannelsesinstitutionerne påvirkes til at udbyde oplæring i de discipliner der er og vil blive behov for, for at kunne opretholde og styrke styrkepositionerne. ▶ I regi af KOMPETENCEmidt (Kpm) og Skandinavisk Kompetenceudviklingsnetværk (Skankomp) arbejder RM på at sikre arbejdsstyrkens kvalifikationer 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - Alle 19 kommuner deltager i samarbejdet om KOMPETENCEmidt (Kpm) og Skandinavisk Kompetenceudviklingsnetværk (Skankomp) 	
21. arbejde for etablering af konkrete samarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner,	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har etableret det 3-årige projekt Genvej til ny viden, der skal få flere små og mellemstore virksomheder til at samarbejde med videninstitutioner om innovation. Godt 120 virksomheder har deltaget i en indledende screening, 40 virksomheder har gennemgået en afklarende fase mens godt 20 virksomheder er i gang med et konkret vidensamarbejde med forskere. En midtvejsevaluering i efteråret 2012 skal opsamle læring af det hidtidige forløb og give anbefalinger til den fortsatte indsats. ▶ Vedr. kortuddannede dannes netværk af virksomheder og erhvervsskolerne / VEU centrene i regi af Kpm og Skankomp ▶ Grundpillen i Kpm projekterne for kortuddannede er partnerskabet mellem alle aktører inden for de tre politikområder: erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsespolitik. Herved er beskæftigelsessystemet også partner i projektet. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
22. arbejde for at højt uddannet arbejdskraft i større udstrækning anvendes i små og mellemstore virksomheder i hele regionen,	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM og 8 kommuner viderefører kontaktmæglerinitiativet i 2 år frem til juni 2013. Projektet skal øge små og mellemstore virksomheders innovationskompetencer gennem ansættelse af højtuddannet arbejdskraft. Foreløbig er formidlet 50 ansættelser og projektmålet er forøget 100 %. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ringkøbing-Skjern, Herning, Ikast-Brande, Horsens, Holstebro, Struer, Lemvig og Viborg Kommuner deltager p.t. i kontaktmæglerinitiativet 	
23. arbejde for dækning med digital infrastruktur med tilstrækkelig kapacitet til, at digitale netbaserede løsninger kan anvendes i hele regionen.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM er i dialog med Erhvervs- og Vækstministeriet, Landdistriktsministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om bredbåndsdækning. Senest har Erhvervs- og Vækstministeriet oplyst i juni 2012, at nogle må forvente hastighedsreduktion. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
24. bidrage til initiativer, der mindsker frafald fra uddannelser på alle niveauer.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bedre vejledning mindsker frafald, og her sættes ind. ▶ I øvrigt arbejdes på bedring af praktikplads-udbuddet relateret til erhvervsuddannelserne. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Mange projekter har og vil have dette fokus. ▶ Hold Fast projektet har fokus på at fastholde unge i ungdomsuddannelserne og afprøver seks forskellige initiativområder hertil, alle tilrettet lokale forhold. 		
25. tilbyde lære- og praktikpladser på egne institutioner, også med henblik på studerende som katalysatorer for udvikling og videntilførsel.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM følger aftale mellem regeringen, KL og Danske Regioner om flere praktikpladser i forhold til erhvervsuddannelserne ▶ I forhold til sundhedsuddannelserne sætter "Strategi for Velfærdsuddannelser i den midtjyske region" og Danske Regioners oplæg "Kvalitet i fremtidens sundhedsuddannelser" fokus på styrket kvalitet i den kliniske vejledning. Antal praktikpladser aftales løbende. ▶ Som opfølgning på Strategi for Velfærdsuddannelser vil de studerendes bachelor-projekter i højere grad blive gennemført i samarbejde med praktikstedet/aftagerne, og erfaringerne og den ny viden blive formidlet mere systematisk. ▶ Jf. status og perspektiveringsrapport fra Sundhedsstyrelsen feb. 2012 skal viden fra læger under specialeuddannelse integreres mere i det daglige kliniske arbejde. 	<p>–</p> <ul style="list-style-type: none"> – Alle kommunerne er en del af samarbejdet bag "Strategi for Velfærdsuddannelser i den midtjyske region" 	
26. opmuntre til en øget international udveksling, både af studerende og undervisere.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM finansierer Det Internationale Elevcenter i Herning, som formidler udveksling af studenter ▶ RM og VIA har samarbejdsaftale om at styrke uddannelser i Kina vedr. sundhed og rehabilitering. Heri indgår undervisning ved VIAs lærer i Kina. ▶ Initiativet "fastholdelse af udenlandske studerende" søger at øge virksomhedernes kendskab til de udenlandske studerende og skaffe disse praktikpladser og studiejob mhp at de bliver efter endt uddannelse 	<p>–</p> <ul style="list-style-type: none"> – Horsens Kommune vil indgå i samarbejdet om uddannelser i Kina 	
27. deltage i europæiske og internationale netværk, analyser og projekter, der fremmer nye modeller, løsninger og interkulturelle kompetencer.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM indgår i Distrikts of Creativity, hvori bl.a. uddannelsesinstitutioner er aktiv medspiller. ▶ En række midtjyske erhvervsskoler får via Central Denmark EU Office i Bruxelles formidlet internationale kontakter 	<p>–</p>	

Regonen og de 19 kommuner anbefaler:

<ul style="list-style-type: none"> ▶ Alle parter at styrke det sammenhængende uddannelsessystem, skabe mere fleksible overgange mellem uddannelsesinstitutionerne og mindske frafald i overgangene mellem de forskellige uddannelsesniveauer, samt etablere lære- og praktikpladser, også til udenlandske studerende. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Viden- og uddannelsesinstitutioner at samarbejde med erhvervslivet i hele regionen gennem videnoverførsel og forlagt uddannelse.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vækstforum fortsat at styrke netværk og samarbejde mellem erhvervsliv, uddannelses- og forskningsinstitutioner samt beskæftigelses-regionen for at styrke videnniveauet i alle typer af virksomheder. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Staten at øge muligheden for internationalisering af såvel folkeskolen som ungdomsuddannelserne

Formidling af anbefalingerne

RM indgår i Udenrigsministeriets arbejdsgruppe sammen med Undervisningsministeriet, hvor bl.a. drøftes anbefalinger om internationale skoler. Anbefalinger til staten er udsendt ved udsendelsen af endelig RUP til Ministeriet for Børn og Undervisning samt vedr. overgange også til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Organisatorisk forankring i RM

Punkt 17, 18, 22 og 24 er forankret i *Uddannelsessteamet*. Punkt 21 er forankret i *Innovationsteamet*. Punkt 19, 26 og 27 er forankret i *Internationalt Team*. Punkt 23 er forankret hos *Anna Lise Vesterby*. Punkt 20 er forankret i *Vækstforumteamet*. Punkt 25 er forankret i *HR*

Vækstforumteamet står for formidling af anbefaling til Vækstforum samt viden- og uddannelsesinstitutioner. *Internationalt Team* står for formidling af anbefaling til staten og *Uddannelsessteamet* står for formidling af anbefalingen til "alle parter"

I 2030 indgår byer i samarbejde med deres opland og andre byer for at styrke hinanden og generere bæredygtig udvikling. Vi har sikret rent grundvand samt fremmet de landskabelige kvaliteter

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
28. understøtte samarbejder, hvor byer og opland kobles med henblik på at fastholde og udvikle styrkepositioner samt udbygge og udnytte mulighederne ved digitalisering. Det gælder f.eks. kystturisme, erhvervssturisme og kultur samt smart cities og smart region.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Den overordnede planlægning af indsatsen igangsættes i efteråret 2012. Smart Region projektet og evt. Ringkøbing K indgår blandt andre som integrerede elementer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle 19 kommuner kan indgå i projekter vedr. at koble byer og opland med henblik på at fastholde og udvikle styrkepositioner. - P.t. indgår Aarhus, Skive, Randers og Silkeborg kommuner koordineringsarbejde på strategisk niveau vedr. Smart City. RM er partner i Smart Aarhus sammen med Aarhus Kommune og kommunerne, der har tilsluttet sig "Memorandum of Understanding". (Som tidligere nævnt indgår Ringkøbing-Skjern Kommune i Ringkøbing K- projektet) - Skive, Silkeborg, Randers og Aarhus Kommuner har sammen med byer som Berlin og Santander underskrevet et "Memorandum of Understanding" med fokus på at samarbejde om udviklingen af Smart Cities 	
29. indsamle regionale, nationale og internationale erfaringer og formidle mulighederne for at understøtte udviklingen af mere attraktive byer, herunder også landsbyer, landskabsstrøg og nationalparker.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vækstparametre Indgår som element i analyserne "Vækstens anatomi" om de mellemstore byer, storbyanalysen og analyse af byer i landdistrikter ▶ Erfaringer i samarbejder mellem byer og tiltag til at undgå suboptimering i regional udvikling kan analyseres. ▶ Regionale styrkepositioner vedr. byer og landskab kan analyseres 	<ul style="list-style-type: none"> - - Alle 19 kommuner kan indgå i analyseprojekter - Alle 19 kommuner kan indgå i analyseprojekter 	
30. årligt uddele en pris til en landsby eller gruppe af landsbyer, der har vist særligt engagement eller særlig udvikling, som kan inspirere andre.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ I 2012 er prisen gået til Rødding i Skive Kommune. ▶ Sep. 2012 ventes RURU at behandle kriterier for prisen i 2013. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
31. fremme kvalitet i landskabsstrøg, prioriteret i samarbejder med de regionale aktører.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Endnu ikke igangsat. Planlægning vil ske i samspil med de kommuner, der måtte være interesserede. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle 19 kommuner kan indgå i samarbejder herom 	
32. fremme brugerinteressen for og udviklingen af bæredygtig fødevarerproduktion.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bæredygtighed er et generelt princip i VF's strategi og handlingsplan for fødevarerproduktionen, "Klog hverdagsmad". Dette afspejles i de tilhørende puljer. ▶ RM afvikler sep. 2012 i samarbejde med bl.a. FOOD ("Food organisation of Denmark") foodfestival, som Nordens største fødevarermesse. Den er erhvervs- såvel som forbrugerrettet. www.foodfestival.dk ▶ RM samarbejder med Fødevarerministeriets nationale initiativ "Madkulturen". RM deltager her ved at stille projekter, viden og netværk til rådighed. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
33. prioritere rensning af grundvandsstruende forureninger højt.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM arbejder med at indkøre et nyt prioriterings-system, hvor geografiske analyser kombineres med kendskab til kortlagte forurenede grunde, så de farligste grunde håndteres først. I øvrigt forsøger RM at følge med i den takt som Naturstyrelsen færdiggør kortlægningen af grundvandsforekomsterne (områder med særlige drikkevandsinteresser), så RMs indsats for undersøgelser og oprydninger kan indbygges som et bidrag i kommunernes efterfølgende indsatsplaner for sikring af grundvandet 	<ul style="list-style-type: none"> - prioriterings-systemet og RM's registreringer er åben for alle 19 kommuner 	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

▶ staten at gøre det muligt for kommunerne at foretage byudvikling i udpegede OSD-områder (områder med særlige drikkevandsinteresser) under forudsætning af, at der foretages nødvendig sikring af grundvandsressourcen.
▶ staten at fremme udvikling af de nødvendige værktøjer til sikring af grundvandet også i byområder.
▶ staten at øge incitamentet for bæredygtig jordbrugsproduktion.
▶ staten at muliggøre bebyggelse eller nye turismefaciliteter ét sted i regionen når tilsvarende anvendelse ophører andet sted i regionen. Herunder blandt andet byudvikling indenfor beskyttelseslinjer.
▶ staten at gøre det muligt at pålægge særlige ruter for transport af udvundne råstoffer med henblik på at tage hensyn til bebyggelser og rekreative områder.
▶ staten at styrke kommunernes mulighed for at fjerne skæmmende bebyggelse.

Formidling af anbefalingerne

Anbefalinger til staten er i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP sendt til Miljøministeriet samt til Klima- og energiministeriet vedr. grundvand, Transportministeriet vedr. råstoffer og til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedr. bæredygtig jordbrugsproduktion. Desuden til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vedr. udlæg/bytte, råstoffer og skæmmende bebyggelse.

Organisatorisk forankring i RM

Punkt 28, 29 og 31 er forankret i *RUP-Teamet*.

Punkt 30 er forankret hos *Anna Lise Vesterby*.

Punkt 32 er forankret i *Fødevareteamet*.

Punkt 33 er forankret i *Miljøafdelingen*.

Miljøafdelingen står for formidlingen af anbefaling vedr. transport af råstoffer.
RUP-Teamet står for formidling af øvrige anbefalinger.

Mobilitet

I 2030 er der god mobilitet for borgere, varer og informationer. Vej- og banenettet er udbygget, og vi har miljøvenlig kollektiv transport samt et fintmasket digitalt højhastighedsnetværk

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
34. i fællesskab prioritere, hvilke statslige investeringer i infrastrukturen, der er vigtigst for regionen bl.a. gennem nedsatte embedsmandsgrupper med repræsentanter fra såvel region som kommuner.	<ul style="list-style-type: none"> Den aktuelt nedsatte embedsmandsgruppe skal have afsluttet sit arbejde inden årsskiftet 2012/13. Der kan nedsættes flere embedsmandsgrupper med henblik på at sikre fælles holdninger mellem regionen og kommunerne i forhold til statslige prioriteringer. 	<ul style="list-style-type: none"> I embedsmandsgruppen deltager Ringkøbing Skjern, Aarhus, Favrskov og Ikast Brande Kommuner 	
35. arbejde for øget mobilitet, der styrker produktivitet, viden og levevilkår i hele regionen.	<ul style="list-style-type: none"> Der arbejdes for øget mobilitet i forskellige sammenhænge, bl. a. i den aktuelle embedsmandsgruppe. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
36. finde løsninger, der sikrer fremkommelighed og mobilitet – både internt i regionen og i forhold til omgivelserne.	<ul style="list-style-type: none"> Indgår i planlægningen af regionale ruter samt i den aktuelt nedsatte embedsmandsgruppe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle 19 kommuner deltager i planlægningen af regionale ruter via Midttrafik 	
37. sammen med Kattegatkomitéen, tilskynde staten til at udarbejde et grundlag for en principbeslutning om en fast Kattegatforbindelse.	<ul style="list-style-type: none"> På embedsmandsniveau er der regelmæssige møder med Transportministeriet. Formandsskabet for Kattegatkomitéen mødes ca. hvert halve år med Transportministeren. Desuden deltager Kattegatkomitéens fmd. Jens Kampmann i møder landet over, ligesom han mødes bilateralt med relevante nøglepersoner. Komitéen er desuden initiativtager til arrangementer, hvor Kattegatforbindelsen sættes på dagsordenen. Endelig har Kattegatkomitéen fået udarbejdet diverse analyser om den faste forbindelse. 	<ul style="list-style-type: none"> - KKR og Aarhus Kommune deltager i Kattegatkomitéen 	
38. understøtte potentialet i Kattegatforbindelsen gennem koordinering, tilpasning og udbygning af vej- og banestrækninger og øvrige afledte anlæg.	<ul style="list-style-type: none"> Den aktuelt nedsatte embedsmandsgruppe har sat et arbejde i gang med at udarbejde en bane-strategi for Region Midtjylland, hvor der peges på muligheder for bedre koordinering af togforbindelser, flere krydsningssteder på enkelt-sporede baner og kortere rejsetider. I banestrategien indgår bl.a. etablering af en jernbane-forbindelse mellem Silkeborg og Aarhus. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
39. stimulere til regionalt samarbejde om bæredygtig transport med kommuner, trafikskaber, trafikoperatører, virksomheder og ansvarlige for bestilling og levering af transportydelse.	<ul style="list-style-type: none"> Dette gøres gennem et tæt samarbejde mellem Region Midtjylland, Midttrafik og kommunerne. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
40. indgå i samarbejder om udvikling af fleksible kollektive trafikløsninger og øvrig social offentlig finansieret transport i tyndt befolkede egne.	<ul style="list-style-type: none"> I trafikforliget er der afsat en pulje til bedre kollektiv trafik i tyndt befolkede områder. Midttrafik forventes i samarbejde med regionen og kommunerne at udarbejde relevante projektforslag. Rammene for at søge midler er endnu ikke fastsat. Midttrafik samarbejder med flere kommuner om bedre kollektiv trafikbetjening i landområder. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
41. deltage aktivt i samarbejdet med staten og Midttrafik om udvikling af letbanebetjeningen i Østjylland.	<ul style="list-style-type: none"> Region Midtjylland deltager sammen med staten, Midttrafik, Aarhus Kommune og øvrige østjyske kommuner i et tæt samarbejde om udvikling af letbanebetjeningen i Østjylland. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aarhus, Randers, Favrskov, Norddjurs, Syddjurs, Silkeborg, Skanderborg og Odder Kommuner deltager i samarbejdet om udvikling af letbanebetjening 	
42. samarbejde nationalt og internationalt om kobling af regionen via højhastighedsbaner og veje til EU's overordnede TEN-T-net (Transeuropæiske Transportnet).	<ul style="list-style-type: none"> Deltager i projekter og samarbejder som andre har igangsat, eksempelvis for nyligt et møde i Flensborg og i september et møde i Kiel vedrørende den overordnede nord-sydgående forbindelse gennem Jylland. 	<ul style="list-style-type: none"> - 	
43. samarbejde med havnene om udviklingsprojekter, som kan være med til at underbygge og udvikle havnenes betydning for en bæredygtig transport.	<ul style="list-style-type: none"> Region Midtjylland medfinansierer master- og udviklingsplan for Grenaa Havn. Thyborøn Havn har henvendt sig om noget tilsvarende, men har endnu ikke meldt tilbage med et konkret projekt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Norddjurs Kommune indgår i samarbejdet om Grenaa Havn 	
44. arbejde for digitale højhastighedsforbindelser overalt i regionen og fremme udviklingen af digitale samarbejdsformer, så afstand ikke er en barriere.	<ul style="list-style-type: none"> Ved enhver given lejlighed fremføres det overfor relevante parter, at der er behov for 100 % dækning med digitale højhastighedsforbindelser i hele regionen, herunder mobilforbindelser. Især i Smart Region projektet arbejdes for større udnyttelse af digitale samarbejdsformer i virksomheder 	<ul style="list-style-type: none"> - (som tidligere nævnt indgår Aarhus, Skive, Randers og Silkeborg Kommuner i koordineringsarbejde på strategisk niveau vedr. Smart City og RM er partner i Smart Aarhus sammen med Aarhus Kommune og kommunerne der har tilsluttet sig "Memorandum of Understanding".) 	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

▶ staten i samarbejde med relevante aktører at udarbejde en national mobilitetsplan.
▶ staten at etablere en brugerbetalt fast Kattegatforbindelse.
▶ staten at fremme baneinvesteringer, der kan nedbringe rejseløbetiden på hovedstrækningerne, bl. a. gennem elektrificering, samt at forbedre trafikbetjeningen på sidestrækningerne.
▶ stat og kommuner at lade mobilitet og tilgængelighed indgå som centrale elementer i den fysiske planlægning.
▶ stat, kommuner og trafikselskaber at samarbejde med regionen om udvikling af den kollektive trafik gennem forsøg.
▶ kommuner og trafikselskaber at sikre fleksible transporttilbud, hvor der ikke er passagergrundlag for rutetrafik.
▶ relevante aktører at sikre gode skiftemuligheder mellem de forskellige transportformer.
▶ staten at sikre fuld mobildækning og dataforbindelse med tidssvarende høj kapacitet.

Formidling af anbefalingerne

Anbefalingerne til staten indgår i embedsmandsgruppens videre arbejde frem mod et revideret infrastrukturindspil. Transportministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter samt Miljøministeriet er relevante parter.

Organisatorisk forankring i RM

Punkt 34- 43 er forankret i *Mobilitetsteamet*.
Punkt 44 er for den første dels vedkommende forankret hos *Anna Lise Vesterby* og for den anden dels vedkommende i *Innovationsteamet*

Mobilitetsteamet står for formidling af anbefalingerne.

Erhverv og turisme

I 2030 er der skabt et globalt konkurrencedygtigt erhvervsliv, der baserer sig på bæredygtig vækst og har formålet at omsætte samfundets udfordringer til forretning

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:
45. bakke op om det regionale vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og med den regionale udviklingsplan give inspiration til kommende erhvervsudviklingsstrategier.	<ul style="list-style-type: none"> RUP'en inkluderer den gældende EUS og giver anbefalinger/inspiration til næste generation. Kontinuerligt samspil mellem de to strategier. Aktuelt skal VF udarbejde ny handlingsplan til EUS'en. Denne inspireres af RUP'en. 	<ul style="list-style-type: none"> I Vækstforum deltager Randers Kommune, Aarhus Kommune, Hedensted Kommune, Struer Kommune, Silkeborg Kommune
46. fremme iværksætteri, innovation og kreativitet.	<ul style="list-style-type: none"> RM's iværksætterindsats omfatter rådgivning og sparring til iværksættere via STARTmidst Accelerator, rådgivning vedrørende kapitaltilførsel via INVESTORMidt programmet og kapital til iværksættere via Den Midtjyske Iværksætterfond. VF's indsats rettet mod uddannelsessystemet for at fremme kreativitet, innovation og entreprenørskab i undervisningen – dækker hele uddannelsessystemet fra folkeskole til universitet. 	
47. arbejde for, at turismens erhvervmæssige styrkepositioner udnyttes maksimalt, især i de områder, der har særligt potentiale herfor, jf. illustrationen.	<ul style="list-style-type: none"> Udføres i RM via turismehandlingsplanen i overensstemmelse med illustrationen i RUP side 22 Midtjysk Turisme er bevilget 34 mio. socialfondsmidler via VF til tværgående initiativer. RM er del af Nordsøkommissionens Østersøturismegruppe, som er platform for EU-finansiering. 	<ul style="list-style-type: none"> Herning og Aarhus Kommuner deltager i samarbejde om erhvervsturisme. Øst- og vestkyst-kommunerne i regionen deltager i samarbejde om kystturisme. Kommuner med Limfjordstrækning i regionen deltager i samarbejde om Limfjordturisme. Kommuner med Gudenåstrækning deltager i samarbejde om Gudenåturisme. Kommunerne langs Hærvejen i regionen deltager i samarbejde om Hærvejen. Alle 19 kommune deltager i samarbejdet om Midtjysk Turisme.
48. tilskynde til stadig mere bæredygtig fødevarerproduktion, også til eksport.	<ul style="list-style-type: none"> Som led i VF's fødevarerindsats afholder Future Food Innovation eksempelvis konference sep. 2012 om naturlige ingredienser. RM deltager i EU's fælleseuropæiske forsknings og innovationssamarbejde "Foodbest" i samarbejde med Aarhus Universitet og regionens største fødevarerhvervsmiljøer. RM er i dialog med Havets Hus i Grenå om fødevarerproduktion i havene, bl.a. tang. 	<ul style="list-style-type: none"> Norddjurs kommune deltager i samarbejde om Havets Hus.
49. fremme relevante offentligt-private samarbejder.	<ul style="list-style-type: none"> RM's arbejder med OPI og Intelligente offentlige indkøb omfatter det tværregionalt samarbejde OPILab, et samarbejde med kommunerne i regionen og brancheorganisationer om at udvikle modeller for samarbejde og internt i RM innovationssamarbejde om udbudsjura. 	<ul style="list-style-type: none"> samarbejde OPILab er åbent for alle 19 kommuner
50. aktivt efterspørge bæredygtige løsninger i forbindelse med indkøb, renovering og nybyggeri.	<ul style="list-style-type: none"> Omfattet af RM's Agenda21-strategi for den del der vedrører el, varme, vand og affald RM er involveret i samarbejde mellem DI, Aarhus Kommune, Odense Kommune og Rambøll vedr. succesfulde udbudsprocesser. Dette kan på sigt udbygges til flere kommuner og målrettes bæredygtighedsaspektet 	<ul style="list-style-type: none"> samarbejde om udbudsprocesser bliver åbent for alle 19 kommuner
51. fremme erhvervsudvikling ved at efterspørge bæredygtige og innovative løsninger i forbindelse med det nye hospital i Gødstrup og universitetshospital i Skejby, udbygninger på regionshospitalerne i Viborg, Horsens, Silkeborg og Randers samt nye sundhedshuse flere steder i regionen.	<ul style="list-style-type: none"> Erhvervsudvikling via efterspørgsel af grønne og innovative løsninger kan i højere grad dagsordenssættes hos de RM-afdelinger som vedrører byggerier og renovering. RM kan via erhvervsfremmesystemet fremme sats på bæredygtig udvikling af sundhedsområdet RU kan fremme dialog mellem erhvervsfremmeaktører og RM's afdelinger vedr. byggeri og renovering på sundhedsområdet. Ved kommende revision af Agenda21-strategi og handlingsplan samt RM's indkøbspolitik kan "proaktiv offentlig rekvisit af bæredygtige løsninger" indgå som et 	

	grundelement		
52. tilskynde til udvikling af nye velfærdsteknologiske løsninger.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM har en række udviklingsprojekter vedr. velfærdsteknologi såvel internt samt på tværs af kommuner, praktiserende læger og region. Senest har RR bevilget MTECH midler til at ansætte forretningsudviklere på 3 hospitaler m.h.p. at fremme samarbejdet mellem de mange parter. 	-	Randers, Aarhus og Horsens Kommuner indgår i innovationsprojekter vedrørende velfærdsteknologi. Hertil kommer diverse klyngesamarbejder med flere involverede kommuner.
53. skabe samarbejder på nationalt og internationalt plan, der kobler viden med relevante erhvervsstyrkepositioner.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Aktuelt forløber 10 projekter med samarbejder mellem vidensparter i Kina og Midtjylland i regi af Midtnet. Yderligere 2 projekter er på vej. (8 mio. er bevilget af RR). VF behandler aug. 2012 og RR sep. 2012 ansøgning om udvidelse til i alt 24 projekter. ▶ RM har aktuelt dialog med parter i Ungarn om at definere affaldshåndteringsprojekt. ▶ Som del af samarbejdet Distrikts og Creativity var RM maj 2012 vært for workshop Reverse Mission med teamet "smart regions"/"smart cities" 	-	
54. aktivt arbejde for at fremme internationale relationer, som styrker det globale udsyn for virksomheder og borgere.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ RM arbejder herfor via sin internationale strategi samt gennem kontorer i Budapest, Shanghai, Sct. Petersborg, og Central Denmark EU Office i Bruxelles. Udkast til ny international strategi forelægges RURU nov. 2012 	-	
55. arbejde for en bedre infrastruktur, der fremmer mobilitet for pendlere og virksomheder i hele regionen.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Region Midtjylland arbejder fortsat for at få gennemført de fem fælles anbefalinger fra de 19 kommuner og regionen til statslige investeringer i infrastrukturen samt evt. nye tiltag, som man bliver enige om under den igangværende proces. 	-	
56. arbejde for mobildækning og højhastighedsbredbånd i hele regionen for herved at muliggøre virksomhedsetablering og bosætning – også i de tyndt befolkede områder, som udnytter og forudsætter intelligent brug af nye teknologier.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vedr. virksomhedsetablering og bosætning – også i tyndt befolkede områder er RM i løbende dialog med LAG'erne og kommunerne. ▶ Vedr. mobildækning har Danske Regioner, KL, Erhvervs- og Vækstministeriet samt telebranchen indgået aftale om forbedret indsats. I denne forbindelse er kommunerne og regionerne (juni 2012) spurgt af henholdsvis KL og DR om huller i henholdsvis mobildækning og SINE-dækning (beredskabsdækning). 	-	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

<ul style="list-style-type: none"> ▶ relevante aktører fortsat at bestræbe sig på at skabe bedre sammenhæng mellem beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervsudviklingsområderne.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vækstforum fortsat at styrke internationalisering og lægge vægt på at understøtte uddannelse og kompetenceudvikling, innovation, iværksætteri samt digitalisering.

Formidling af anbefalingerne

Vækstforums partnerskab og Beskæftigelsesrådet afholder fællesmøde, efteråret 2012.

Organisatorisk forankring

Punkt 45 er forankret i *Vækstforumteamet*.
Punkt 46 er forankret i *Iværksætterteamet*.
Punkt 47 er forankret i *Turismetteamet*.
Punkt 48 er forankret i *Fødevarerteamet*.
Punkt 49, 52 er forankret i *Innovationsteamet*.
Punkt 50 og 51 er forankret i *Agenda21-projektgruppen*.

Punkt 53 og 54 er forankret i *Internationalt Team*.
Punkt 55 er forankret i *Mobilitetsteamet*.
Punkt 56 er forankret hos *Anna Lise Vesterby*

Vækstforumteamet står for formidling af anbefalingerne.

I 2030 er alle opsat på at bringe kreative kompetencer i spil. Alle har mulighed for og lyst til at deltage i kulturlivet i regionen, og her er gode rammer for kulturel og kunstnerisk udvikling

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
57. bidrage til at realisere kreative og kulturgivne potentialer i regionen til gavn for borgere og erhvervsliv, herunder også turisterhvervet.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Understøttes af kulturpolitikken og projektrammen vedr. kreative partnerskaber. ▶ Øvrige politikområder kan bidrage til en kreativ og innovativ kultur. 	-	
58. understøtte kulturel udvikling eksempelvis kulturfaglige netværk på tværs af faggrænser og geografiske grænser, samt internationalt samarbejde og udsyn gennem kulturpolitikken for Region Midtjylland.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Indgår i kulturpolitikken for Region Midtjylland og projektrammen for kreative partnerskaber. ▶ Understøttes af projekt Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017, 	- - Projekt Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017 engagerer alle 19 kommuner	
59. fremme samspil mellem regionale aktører om udvikling af en kreativ og innovativ kultur karakteriseret ved inklusion, ressourcansvarlighed og kreativ virkelyst.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Understøttes af kulturpolitikken og projektrammen vedr. kreative kompetencer samt i kulturhovedstadsprojektet 2017 ▶ Øvrige politikområder kan bidrage til en kreativ og innovativ kultur, hvor vi anerkender talent og styrkepositioner. 	-	
60. fremme samspil mellem kulturelle aktører og erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner med henblik på at fremme kreativ udvikling.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Understøttes i projektrammen vedr. kreative partnerskaber og kulturhovedstadsprojektet 2017. 	-	
61. "talentudvikling", skabe muligheder for pleje af kunstens og kulturens vækstlag.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Understøttes af projektrammen vedr. kreative partnerskaber. 	-	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

▶ alle aktører at anvende kultur som drivkraft for udvikling i hele regionen.
▶ kulturaktørerne at engagere sig på den internationale scene.
▶ Vækstforum at understøtte forretningsmuligheder i kreative erhverv og innovation.
▶ alle parter at fremme offentligt-private samarbejder i tråd med temaet for Aarhus 2017, "Gentænk".
▶ kulturinstitutionerne at fremme brug af nye teknologier i kulturformidlingen, f.eks. i et samarbejde, der kan fremme erhvervspotentialer heri.
▶ foreningskulturen fortsat opmærksomhed på sin rolle lokalt og regionalt i at understøtte trivsel.

Formidling af anbefalingerne

Kultur og Kreativitetsteamet står for formidling af øvrige anbefalinger.

Anbefalingen om kultur som drivkraft er sammen med den vedtagne RUP sendt til Kulturministeriet og til Miljøministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Organisatorisk forankring

Punkt 57-61 er forankret i *Kultur og Kreativitetsteamet*.

Vækstforumteamet står for formidling af anbefaling til Vækstforum.

Regionen og de 19 kommuner vil:	RM-status:	Aktuelle RM-kommune samarbejder:	
62. arbejde for sundhedsmæssig forebyggelse og forbedring af folkesundheden.	<ul style="list-style-type: none"> RM arbejder løbende på at dokumentere hvordan sundhedsfremme og forebyggelse kan bidrage til øget folkesundhed og på at implementere den nye viden 	-	
63. arbejde for at det nære sundhedsvæsen, herunder de kommunale sundhedstilbud, praktiserende læger og sundhedshuse, den præhospitale indsats samt hospitaler, samarbejder om helhed, kvalitet, datatilgængelighed og smidighed i patientforløb.	<ul style="list-style-type: none"> RM's rammer herfor udfoldes i regi af sundhedsaftalerne med hver enkelt af de 19 kommuner samt i sundhedskoordinationsudvalget. Arbejdet pågår i de 5 akuthospitaler med tilhørende klynger og i praksissektoren samt i psykiatrien. Der er en positiv fremdrift i arbejdet jf. aktuel midtvejs-evalueringsrapport på sundhedsaftalerne. 	- sundhedsaftaler med hver enkelt af de 19 kommuner	
64. samle specialiserede kompetencer på udvalgte hospitaler i regionen med forskningsforpligtelser i internationalt forskningssamarbejde via Aarhus Universitetshospital.	<ul style="list-style-type: none"> Vedr. specialeplacering tilgodeses dette i RM's arbejde ud fra gældende specialeplan. I "aftalekompleks for samarbejdet på sundhedsområdet mellem Aarhus Universitet og Region Midtjylland" som er godkendt af RR dec. 2011 er omfattet intensivisering af forskningsindsatsen på regionshospitalerne, bl.a. gennem internationalisering af forskningen. Heri indgår at internationale topforskere kan få gæsteforskerpost ved Aarhus Universitetshospital. 	-	
65. understøtte etablering af sundhedshuse/lægehuse i områder med længere afstand til akuthospital.	<ul style="list-style-type: none"> Gennemførelsen af pulje til statsfinansierede sundhedshuse og lægeklinikker følger tidsplanen. Det eksisterende sundhedshus i Skanderborg suppleres således inden for de nærmeste år af sundhedshuse i Skive, Ringkøbing, Holstebro og Grenå. Desuden etableres en række nye lægeklinikker geografisk bredt i regionen. 	-	
66. understøtte udvikling og anvendelse af velfærdsteknologiske og telemedicinske muligheder for diagnostik, behandling og opfølgning. Udvikling og anvendelse af disse teknologier og muligheder kan ske i offentlig-privat samarbejde og med styrket tværsektorielt samarbejde.	<ul style="list-style-type: none"> RM arbejder herfor via "Strategi for udvikling af telemedicin i Region Midtjylland" som er vedtaget af RR feb. 2012. RR har desuden i 2012 etableret et telemedicinsk center, der står for at implementere den telemedicinske strategi. 	-	
67. indgå i samarbejde om kompetenceudvikling og -opbygning på det velfærdsteknologiske område.	<ul style="list-style-type: none"> RM indgår i kompetenceudviklende samarbejder med virksomheder f.eks. i MTIC vedr. løft af forretningskritiske kompetencer; samt samarbejder med kommunerne via sundhedsaftalerne med kommunerne, via Midtlab samt bl.a. via center for telemedicin. 	- sundhedsaftaler med hver enkelt af de 19 kommuner	
68. arbejde for, at uddannelser rettet mod behandlingssystemet også rettes mod forebyggelse.	<ul style="list-style-type: none"> RM har i samarbejde med kommunerne og VIA formuleret strategi for Velfærdsuddannelserne i 2012. I det opfølgende arbejde hermed kan RM søge at fremme forebyggelsesaspektet. RM har mulighed for at udbrede forebyggelsesperspektivet i de uddannelsesudvalg og andre relevante fora ved de enkelte uddannelsesinstitutioner, hvor regionen er repræsenteret. Regions MED-udvalget står aktuelt overfor at skulle formulere kompetenceudviklingspolitik vedr. efter- og videreuddannelse af RM's egne medarbejdere. Heri kan forebyggelsesaspektet inddrages. 	- Alle kommunerne er en del af samarbejdet bag "Strategi for Velfærdsuddannelser i den midtjyske region"	
69. etablere et center (CORE, Center of Research and Education) i det nye Aarhus Universitets hospital i Skejby for alle regionens hospitaler, der rummer efteruddannelse og udvikling af velfærdsteknologi tæt på patienterne og i samarbejde med erhvervslivet.	<ul style="list-style-type: none"> Der indgår ca. 2.700 m² til Core Center i DNU projektet Der arbejdes på model for etablering af yderligere areal til udlejning i et eksternt finansieret byggeri. Core Centret forventes ibrugtaget omkring 2017-2018. 	-	
70. styrke og understøtte forskning og udvikling på alle regionens hospitaler i tæt samspil med Aarhus Universitet. Vi vil dermed styrke forskning i folkesygdomme, styrke rekrutteringsmuligheder og sikre samme høje niveau i behandlingen på alle regionens hospitaler.	<ul style="list-style-type: none"> Omfattet af "aftalekompleks for samarbejdet på sundhedsområdet mellem Aarhus Universitet og Region Midtjylland" som er godkendt af RR dec. 2011. Dels ved at regionshospitalerne får forskningsmæssig tilknytning til Aarhus Universitet, og dels ved at de forpligtes til at fungere som forskningsbaserede undervisningshospitaler. 	-	
71. sikre god adgang til hospitalerne gennem forbedret infrastruktur, letbane mv.	<ul style="list-style-type: none"> RM er involveret i planlægningen af infrastrukturelle forbindelser til de nye universitetshospitaler, herunder letbaneprojektet til Skejby. Staten har afsat midler til 	- Herning, Holstebro og Aarhus Kommuner indgår i dialog om infrastruktur og planlægning	

	etablering af ny station ved Gødstrup. Endvidere er der nu udarbejdet VVM-undersøgelse for rute 18 mellem Herning og Holstebro Nord, hvor et af alternativerne er en motorvej vest om Herning via Gødstrup.		
72. sikre borgerne i Region Midtjylland mod smittefarer og andre risici som følge af voldsomme regnskyl.	▶ RR forelægges i aug. 2013 orientering om forestående udarbejdelse af sundhedsberedskabs- og præhospitalplan, m.h.p. at RR i foråret 2013 vedtager forslag hertil med efterfølgende høring.	-	

Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

▶ alle aktører at være opmærksomme på deres rolle i forebyggelse af livsstilssygdomme – eksempelvis ved at bidrage til gode kost-, ryge-, alkohol- og motionsvaner.
▶ alle offentlige og private arbejdspladser og institutioner at sikre sundhedsfremme, f.eks. med sund mad i kantiner og køkkener.
▶ stat og kommuner at sikre borgernære rekreative arealer, der kan fremme lysten til fysisk aktivitet og motion for alle.
▶ Vækstforum at bidrage til samspil mellem erhvervsudviklingsstrategi og Regionsrådets sundhedsstrategi.

Formidling af anbefalingerne

I f.h.t. sund mad indgår *Kantinen* i Regionshuset i Viborg i relation til VF's fødevarerindsatsning i projekt vedr. årstidens og lokalt producerede fødevarer, herunder formidling af disse. Der er potentiale for et tværgående samarbejde mellem RM's kantiner og køkkener, bl.a. vedr. erfaringsudveksling. Udadrettet indgår RM eksempelvis i innovation af madservice til ældre, hvori en række kommuner deltager og med VIFU i Holstebro som tovholder.

Anbefaling til staten vedr. rekreative arealer er i forbindelse med udsendelsen af endelig RUP sendt til Miljøministeriet og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter

Organisatorisk forankring

Punkt 62, 64, 66, 67, 69, 70 og 72 er forankret i *Sundhedsområdet*.

Punkt 63 og 65 er forankret i *Nære Sundhedstilbud*.

Punkt 68 er forankret i *HR* (vedr. sundhedsudd.'er)

Punkt 71 er forankret i *Mobilitetsteamet*.

Center for Folkesundhed og Kvalitetsudvikling står for formidlingen af anbefalinger vedr. forebyggelse og sundhedsfremme.

RUP-Teamet står for formidling af anbefaling til stat og kommuner.

Vækstforumteamet står for formidling af anbefaling til Vækstforum